

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	3.Kf.700.195/2024/4.
A felperes:	Felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	Független Rendőr Szakszervezet (felperesi képviselő címe; eljár: dr. Tordai Gábor kamarai jogtanácsos)
Az alperes:	helység3 Vármegyei Rendőr-főkapitányság (8200 helység3, Bajcsy-Zsilinszky utca 2.)
Az alperes képviselője:	dr. Molnár Ibolya kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	megbízási díjjal kapcsolatos közszolgálati jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes (9. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	helység3i Törvényszék 5.K.701.417/2023/8. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 579.740 (ötszázhetvenkilencezer-hétszáznegyven) forint megbízási díjat és azután 2020. szeptember 1. napjától járó késedelmi kamatot, továbbá 48.312 (negyvennyolcezer-háromszáztizenkettő) forint együttes elsőfokú- és másodfokú perköltséget, a felperes perköltségben marasztalását mellőzi, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 14.493 (tizennégyezer-négy száz kilencvenhárom) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes az alperes hivatásos állományában helyszínelő és balesetvizsgáló beosztásban teljesít szolgálatot; szolgálatteljesítési helye a helység1 Rendőrkapitányság. Beosztásához nem tartozóan rendszeresen látott el szemleköteles (közúti) közlekedési baleset miatt a helység2i, a helység3i és a helység4i Rendőrkapitányság illetékességi területén helyszínelői feladatokat, melyek ellátásáért megbízási díj megfizetését kérte. Szolgálati panaszát helység3 Vármegye Rendőr-főkapitánya megalapozatlanság miatt elutasította. A szolgálati panaszt elutasító határozattal szemben keresetet terjesztett elő, melyben kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a 2019. május 1-től 2021. december 31-ig terjedő időszakra, – azon belül meghatározott 20 hónapra – az illetményalap 100%-ának megfelelő 773.000 forint, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (továbbiakban: Hszt.) 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti megbízási díj és annak késedelmi kamata megfizetésére.

[2] A helység3i Törvényszék az 5.K.700.369/2022/11. számú ítéletével a keresetben foglaltak szerint marasztalta az alperest.

[3] A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 3.Kf.700.141/2023/4. számú végzésével a helység3i Törvényszék ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Megállapította, hogy nem volt vitás a perben, hogy melyek azok a feladatok, amelyek a felperes szolgálati helyén a kinevezése szerinti beosztásához tartoznak, továbbá a keresettel érintett időszakban hol, mennyi és milyen feladatot végzett a szolgálati helyén kívül. Ily módon a felek között a követelés jogalapja tekintetében az vitás, hogy a felperes kinevezése szerinti beosztásához tartozó feladatoknak a szolgálati hely illetékességi területén kívül (egy másik rendőrkapitányság illetékességi területén) történő elvégzése a kinevezése szerinti beosztáshoz tartozó feladatok ellátása mellett olyan többlet feladatnak minősül-e, amelynek ellentételezésére megbízási díj fizetendő. Ezzel összefüggésben megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az alperes szolgálati panaszt elutasító határozatát védiratában foglaltak ellenére nem vizsgálta, hogy a szolgálati helytől eltérő szolgálatteljesítésre a Hszt. belföldi szolgálati kiküldetésre (2. § 8. pont), vagy a megbízás helyettesítésre (71. §) vonatkozó szabályait kell-e alkalmazni. Előírta, hogy az elsőfokú bíróságnak az új eljárásban vizsgálnia kell, hogy a felperes a kinevezése szerinti szolgálati helyétől eltérő, a kinevezése szerinti beosztásban történő foglalkoztatása - a fentiek közül - milyen tartalmú munkáltatói utasítás alapján történt. A felek másodfokú eljárásban felmerült költségét egyaránt 19.325 forintban állapította meg.

A felperes keresete

[4] A felperes a megismételt eljárásban a keresetét a korábbiakkal egyezően tartotta fenn és kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest, az illetményalap 100%-nak megfelelő 773.000 forint megbízási díj és késedelmi kamata megfizetésére. Perköltség igényét a kereseti kérelemben foglalt követelés, mint pertárgyérték 10%-át meghaladóan, 50.000 forintban, és tárgyalásonként megjelenéssel járó útiköltséget 10.00 forintban kérte megállapítani.

Az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozott ítélete

[5] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felperes kinevezése nem vitatottan a helységi Rendőrkapitányság helyszínelő és balesetvizsgálói feladataira vonatkozik; illetményét is e rendőrkapitányság illetékességi területén végzendő feladatok ellentételezéseként állapították meg; a más városban végzett többletfeladatok nem tartoznak a felperes kinevezés szerinti beosztásába. Ezzel összefüggésben utalt a töretlen bírói gyakorlatra, mely szerint a rendvédelmi szerv szabadon csak egy adott kinevezésen, az adott beosztáson belül határozhatja meg a hivatásos állományú munkaköri feladatait, a jogszabály által szabályozott besoroláshoz és illetményhez kötve van. E körben nem osztotta az alperesnek a Hszt. 13. § (4) bekezdésére történő hivatkozását, mert a rendvédelmi szerv e körben fennálló utasítási jogköre nem korlátlan és azt az alperes által a perben hivatkozott szakmai indokok sem írhatják felül.

[6] A belföldi szolgálati kiküldetés vonatkozásában a Hszt. 2. § 8. pontja alapján rögzítette, hogy írásbeli parancsban kell előzetesen meghatározni azt, hogy mely meghatározott szolgálati feladat teljesítése céljából és mikor merül fel a közigazgatási határon kívüli ideiglenes szolgálatteljesítés. Még azt sem lehetett előre tervezni, hogy olyan baleset merül-e fel, következik-e be, amely a helységi Rendőrkapitányság közigazgatási határán kívül esik, a törvényszék szerint ugyanis csak ebben az esetben van lehetőség a Hszt. 2. § 8. pontja alapján a belföldi szolgálati kiküldetés - külön parancsban - való elrendelésére. Rögzítette, hogy a perbeli esetben a keresettel érintett tevékenységet a baleset bekövetkezésekor a TIK által adott parancsok alapján látta el a felperes. A baleset bekövetkezése és helyszínelése nem volt tervezhető, a balesetek minden esetben váratlanul következnek be, ezért az alperesi munkáltató által előre tervezhető egyik esetben sem volt, hogy felperes pontosan mely meghatározott helyszínelői munka teljesítése céljából és mely szolgálatteljesítési helyen köteles ellátni a helyszínelő munkát. Általánosan és a jövőben esetleg majd meghatározatlan helyszínen bekövetkező balesetekre pedig nem a belföldi szolgálati kiküldetés jogintézménye nyújt jogalapot. Utalt továbbá arra, hogy a belföldi szolgálati kiküldetés esetében írásbeli parancsban kell előzetesen meghatározni azt, hogy mely meghatározott szolgálati feladat teljesítése céljából és mikor merül fel a közigazgatási határon kívüli ideiglenes szolgálatteljesítés. Értékelte, hogy az alperes sem hivatkozott az eljárás során, de a szolgálati panaszt elutasító határozatban sem arra, hogy a belföldi szolgálati kiküldetésre külön parancs lenne, hanem a felperes baleseti helyszínelői, tényleges munkavégzése vonatkozásában a TIK parancsait tekintette belföldi szolgálati kiküldetésre vonatkozó parancsnak. Azzal egyetértett a törvényszék, hogy nem a munkavégzés lehetősége, felmerülésének szükségessége alapozza meg a megbízási díj fizetési kötelezettséget, hanem a Hszt. 71. § (1) bekezdés a)-c) pontja szerint elvégzett tényleges és jelentős többletmunka. Ezzel ellentétes alperesi hivatkozásnak tartotta a Hszt. 2. § 8. pontjára alapított érveket, mert csak a ténylegesen elvégzendő, előre meghatározott szolgálati feladat teljesítése céljából lehet belföldi szolgálati kiküldetést adni. A jövőben váratlanul felmerülő baleseti helyszínelői munkára előre tervezetten nem lehet belföldi szolgálati kiküldetésre vonatkozó parancsot kiadni, mert az nem előre tervezett és meghatározott szolgálati feladat teljesítését jelenti. Ellentmondónak tartotta az alperes nyilatkozatát a belföldi kiküldetésre, mert a megbízási díj jogalapját a ténylegesen megvalósult munkavégzés jelenti, a belföldi kiküldetés jogintézménye pedig megteremti annak a lehetőségét, hogy előre tervezetten sor kerülhet másik rendőrkapitányság illetékességi területén előre meghatározott feladatteljesítésre. Megállapította, hogy a TIK és a kapitányságvezető utasításai nem minősülnek belföldi szolgálati kiküldetésnek. Arra is kitért, hogy a felperes nem a jövőben esetleg felmerülő

munkavégzés lehetősége alapján terjesztette elő a keresetét, ezért alperesnek a belföldi kiküldetésre vonatkozó hivatkozása nem tartozott a per érdemi tárgyához. Miután a belföldi kiküldetés feltételrendszere nem valósult meg, az alperes e körben kifejtett érvelését nem tartotta megalapozottnak.

[7] A felperes a keresettel érintett időszakban összesen 40 alkalommal (2019. évben május 10. és december 27. között 8 alkalommal, 2020-ban 11 alkalommal, 2021-ben 21 alkalommal) teljesített más rendőrkapitányság illetékességi területén baleseti helyszínelői munkát, amely önmagában huzamosabb időn át megvalósult feladatteljesítést jelentett. A megbízási díj megalapozottságához azonban további, a bírói gyakorlat által kimunkált feltételeket is szükségesek tartott; ezért azt vizsgálta, hogy kereseti időszakon belül milyen rendszeresen látott el felperes a munkakörébe nem tartozó feladatokat többletfeladatként, és erre mennyire tartósan, havonta rendszeresen-e, vagy egy hónapon belül eseti jelleggel, kivételesen került-e sor. Megállapította, hogy a keresettel érintett időszakban a szolgálatteljesítésre jellemző volt az, hogy egy adott hónapban történő feladatteljesítést követően több hónapon át nem kellett más rendőrkapitányság illetékességi területén szolgálatot teljesíteni. Több hónap kimaradása után pedig a következő hónapban is több alkalommal csupán egy esetben teljesített más kapitányság illetékességi területén helyszínelői munkát felperes. A kimutatás alapján rögzítette, hogy 2020. évben jellemzően havi egy alkalommal végzett helyszínelői munkát felperes más rendőrkapitányság területén, ez alól a 2020. augusztus volt kivételes, amikor 3 alkalommal látott el illetékességen kívüli feladatot, ezt követően 2021. júliusban 2, augusztusban 3, szeptemberben 4, novemberben 7 és decemberben pedig 2 alkalommal. A nem vitatott kimutatásokból arra következtetett, hogy egymást követő hónapokban több alkalommal csupán 2020. júliusban és augusztusban, 2021. augusztusban és szeptemberben, valamint 2021. novemberben és decemberben végzett más rendőrkapitányság illetékességi területén helyszínelő munkát. Mindezek alapján nem találta megállapíthatónak, hogy a felperes hosszabb időn át rendszeresen, többletfeladatként a beosztásához nem tartozó szolgálati feladatot látott el. A beosztásához nem tartozó feladatokat eseti jelleggel, nem rendszer szintűen látott el, ami a keresettel érintett nagyobb időintervallumon belül rendszeres, több hónapon át tartó folyamatos szolgálatteljesítéssel nem járt. Osztotta az alperes álláspontját, hogy mindezen munkavégzésre ideiglenes jelleggel és esetileg került sor, nem havonkénti rendszerességgel és egy hónapon belül sem rendszerint több alkalommal. A feladatellátás a keresettel érintett időszakban nem haladta meg az eseti jelleget. Azt a körülményt, hogy a felperes hosszabb időszakon át látta el más rendőrkapitányság illetékességi területén a helyszínelői munkát, önmagában nem tekintette olyannak, ami a megbízási díjra alapot adna. Az alapján, hogy az alperes a felperest eseti jelleggel utasította más rendőrkapitányság illetékességi területén kívül baleseti helyszínelői munka végzésére, ezáltal a munkaköri kötelezettségébe tartozónak tekintette és emiatt a Hszt. 71. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján a felperest megbízási díj nem illette meg, amely a kereset elutasításához vezetett.

[8] A perköltség megfizetésére a felperes pervesztessége miatt a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdés alapján alperes jogi képviselő ellátásával kapcsolatban felmerült perköltsége megfizetésére kötelezte a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (1) bekezdés a) pontja, 4. § (1) bekezdése szerint a pertárgyérték, valamint alperesi képviselő által kifejtett munka alapján.

A fellebbezés, fellebbezési ellenkérelem

[9] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását és az alperesnek a keresete szerinti, azaz az illetményalap 100%-os megbízási díjban, azaz 773.000 forint és annak (2020. szeptember 1-től járó) törvényes kamatai összegében és perköltségben való marasztalását kérte. A perköltségre vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést jogszabálysértőnek találta, és másodfokú perköltség igényt (30.000 forint) is előterjesztett. Érvelése szerint az elsőfokú ítélet sérti a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78.§ (2) bekezdését, a Pp. 83.§ (3) bekezdését, 263.§ (1) bekezdését, 279.§ (1) bekezdését, 346.§ (5) bekezdését, a Hszt. 71. § (1) – (5) bekezdését, a belügyminiszter felügyelete, irányítása alá tartozó egyes fegyveres szervekkel hivatásos szolgálati viszonyban állók szolgálati viszonyáról és a személyügyi igazgatás rendjéről szóló 64/2011. (XII. 30.) BM rendelet 19. § (5) bekezdését, a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint a folyósítás szabályairól szóló 33/2015. (VI. 16.) BM rendelet (továbbiakban: BMr1.) 10. § (2) bekezdését.

[10] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy nem tartozik a munkakörébe egy másik rendőrkapitányság illetékességi területén történt baleset helyszínelése, mely ezáltal megbízási díjjal ellentételezendő. Beosztása (munkaköre) kizárólag a munkáltatója állománytáblázatán belül, a munkáltató hatáskörébe és illetékességi területén belül értelmezhető, az ebbe nem tartozó feladatellátás a Hszt. 71.§ (1) bekezdés c) pontja alapján többletfeladatnak minősül és megbízási díjra jogosít. Tévedett azonban az eljáró bíróság, amikor konkrét jogszabályhely megjelölése és értelmezése nélkül a „rendszeresség, ismétlődés, huzamoság” fogalmakat a jogalap feltételéül szabta, majd ezeket tévesen értelmezte. Ezen elvárt jellemzők a tárgyi időszakban hatályos alkalmazandó jogszabályhelyekben nem fellelhetők, így az eljáró bíróság ítéletével jogszabályt alkotna.

[11] A Hszt. 71.§ (1) bekezdésében az átmenetileg kifejezés sem a megbízási díjra jogosultság lehetőségét szűkíti, hanem a munkáltató mozgásterét korlátozta; a kinevezéshez képest eltérő foglalkoztatás csak átmeneti jellegű lehet. Azonban még az átmeneti jellegű foglalkoztatás is (sőt kifejezetten ez) megbízási díjat ér. Így a vizsgált többletfeladat gyakorisága (a hivatkozott BM rendeletek alapján) a megbízási díj mértékére hat ki, lehetőséget adva a munkáltatónak, majd a bíróságnak a törvényes keretek közötti mérlegelésre. Az elvárt havi szinten „huzamosabb ideig, rendszeresen, az egyes hónapokban több alkalommal végzett” többletfeladat szükségessége így a jogszabályokból hiányzik, ez a fajta munkáltatói intézkedés az átmeneti jelleggel ellentétes is lenne. Mind a rendszeresség, az ismétlődés, és a huzamoság ráadásul megállapítható a felperes foglalkoztatása során is. A felek által egyezően előadottak alapján ugyanis az állapítható meg, hogy a pertárgyi időszakban, vagyis 2019. május 1. és 2021. december 31. közötti 20 hónapban 40 alkalommal látott el pertárgyi többletfeladatot, melynek szakmai indoka a betöltetlen szolgálati beosztások, a szolgálat ellátásában tartósan akadályozottak helyettesítése volt. Így a teljes időszakban, valamennyi szolgálatában balesethez küldhető lett volna. Kitért arra is, hogy keresetének elutasítása kivételesnek számít, kollégai azonosnak tekinthető tényállású ügyeihez képest (Fővárosi Ítéltábla 1.Kf.700.127/2022/4., 2.Kf.700.075/2023/4., 2.Kf.700.331/2022/4., 1.Kf.700.139/2023/4.). Hivatkozott továbbá arra, hogy az alperes a pertárgyi időszakot követően azonos tárgykörben, a helyszínelők részére 100%-os illetményalappal számított megbízási díjat állapított meg, függetlenül az adott hónapban teljesített feladatszámától. Ügyében már korábban eljáró Fővárosi Ítéltábla sem utalt arra,

hogy a megbízási díj jogalapjával ne értene egyet, végzésében kizárólag más jogintézmény (kiküldetés) vizsgálatának hiánya miatt döntött az új eljárásról.

[12] Mindezek figyelembevételével kérte a megbízási díj teljes pertárgyi időszakra való megállapítását és annak mértéke meghatározása során utalt a bírói gyakorlat alapján (Kf.VII.39.549/2021/4.) arra is, hogy a legalább a minimális (50%-os) megbízási díj is arányosnak tekinthető, ha az csak a felperesi feladatok 7%-át teszik ki, illetve a havi 1 alkalommal végzett (pl. szemlebizottságvezetési) feladatok esetére is alkalmazandó. Jelen esetben a havi 1-1 alkalommal végzett, több órát kitevő, utazással, helyszíni szemletevékenységgel, majd irodában végzendő írásos feladatokkal járó többletfeladat, az ezekért való többletfelelősség is ellentételezésre jogosít, annak 0 forintban történő meghatározása a munka elismertségének, tiszteletének hiányát eredményezné, s a jelen értékviszonyok között az érvényesített mértéke, bruttó 38.650 forint sem tekinthető eltúlzottnak.

[13] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségében való marasztalását.

[14] Hangsúlyozta, hogy a megbízási jogintézményének alkalmazási feltétele a feladatteljesítés átmeneti jellege mellett a szolgálati beosztáshoz nem tartozó többletszolgálat, többletfeladat teljesítése. Logikai értelmezés alapján a megbízási az „átmeneti” jelző mellett is egy viszonylag folyamatosan végzett tevékenységet jelent, így a megbízási díjra nem ad alapot az esetenként felmerülő eljárási cselekmények elvégzése, mert az nem jelenthet lényeges többletfeladatként jelentkező tevékenységet. Ezen felül megbízási díjra kizárólag beosztáshoz nem tartozó többletszolgálat adhat alapot, adott szolgálati beosztáshoz tartozó feladat nem.

[15] A felperes által a három év alatt mindössze 40 alkalommal végzett tevékenység ellátása nem rendszeres, hanem ideiglenes, esetenkénti tevékenységnek tekinthető. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozottan döntött úgy, hogy a megszakításokkal, havi egy-egy alkalommal teljesített más rendőrkapitányság illetékességi területén végzett baleseti helyszínelői tevékenység eseti jellegű, amely nem jelent megbízási díjat megalapozó többletfeladatot. A megbízási díj megállapításánál a ténylegesen ellátott feladatok mennyiségét kell értékelni és figyelmen kívül kell hagyni azon felperesi érvelést, hogy a „felperes gyakorlatilag a teljes időszakban, valamennyi szolgálatban balesethez küldhető lett volna.”

[16] Kitért arra is, hogy a felperes által hivatkozott ítéleteken túl több olyan döntés is született, amikor a Fővárosi Ítéltábla jelentősen (50 %) mérsékelte az elsőfokú ítéletben megállapított összeget és kimondta, hogy a megbízási díj mértékének megállapításánál a díjazás mértékét emelő tényezőként a felperesnek az irodában (azaz nem az illetékességi területen kívül) a helyszíni feladatok feldolgozásával kapcsolatos munkavégzését sem indokolt figyelembe venni (2.Kf.700.100./2023/4; 2.Kf.700.140/2023/4; 2.Kf.700.075/2023/4.). A felperes másodfokú perköltségigényét jogszabálysértőnek tartotta, mivel az IM rendelet 4. § (1) bekezdése értelmében a kamarai jogtanácsos által képviselt fél kamarai jogtanácsosi költségként csak a 3.§ a) pont szerinti munkadíj, valamint b) pont, a képviselő ellátásával összefüggésben felmerült, indokolt készkiadások együttes összegét számíthatja fel. Tehát a kamarai jogtanácsos kizárólag az IM rendelet 3. §-a szerinti általános szabályok alapján számíthatja fel munkadíját.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[17] A felperes fellebbezése – az alábbiak szerint – megalapozott.

[18] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. A másodfokú eljárás terjedelme vizsgálatokor az ítéltábla figyelembe vette, hogy az alperes a Pp. 263.§ (1) bekezdés, 279.§ (1) bekezdés, 346.§ (5) bekezdés sérelmén keresztül vitatta a Hszt. 71. § (1)-(5) bekezdései alkalmazásának jogszerűségét, így – figyelemmel a fellebbezés indoklására – valójában az eljárásjogi jogszabálysértés állításán keresztül az elsőfokú ítélet anyagi jogi álláspontjának felülvizsgálatát kérte a másodfokú bíróságtól.

[19] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság döntését az irányadó és helyesen felhívott jogszabályi rendelkezésekre alapította, azonban a kereseti kérelem jogalapját érintően a jogi indokolásában megjelenő okfejtését nem osztotta, a kialakult, Kúria által is vizsgálta bírói joggyakorlat ugyanis ellentétes azzal, irányadóként nem kívánt attól eltérni a másodfokú bíróság. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel a másodfokú bíróság az alábbiakat emeli ki:

[20] Az egységes bírói gyakorlat értelmében a felsőbb bíróság döntése az elsőfokú bíróságra kötelező (BH.2006.325., KGD2010.64.); továbbá a Kúria számos határozatában kimondta, hogy az általa elrendelt megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak az új eljárásra adott iránymutatás szerint, az ott meghatározott körben kell eljárnia (Kfv.II.37.655/2021/9. – BHGY K-KJ-2022-641). Ebből az következik, hogy a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságot a hatályon kívül helyező végzésben foglaltak kötik és lényeges eljárási szabálysértés, amennyiben a felsőbb bíróságnak a megalapozott döntéshez szükséges iránymutatásait figyelmen kívül hagyva hoz újabb határozatot. Következésképp a másodfokú bíróságnak elsődlegesen azt kellett megvizsgálnia, hogy az elsőfokú bíróság számára a Fővárosi Ítéltábla a jogvita elbírálása körében milyen szempontokat adott, és az elsőfokú bíróság ezen iránymutatásnak megfelelően járt-e el.

[21] Az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság iránymutatása alapján hozta meg érdemi döntését, miután vizsgálta, hogy a felperes szolgálati helye illetékességi területén kívüli munkavégzése a Hszt. szerinti belföldi szolgálati kiküldetésnek minősíthető-e, ezzel összefüggésben elemezte e jogintézmény kritériumait, melynek során annak formai mibenlétének (elrendelésük módjának) és az alperes ekörben előadott hivatkozásának, illetve a ténylegesen felmerülő TIK küldések, spontán elrendelésének tulajdonított döntő jelentőséget. Az elsőfokú bíróság ítélete tartalmazza a Fővárosi Ítéltábla 3.Kf.700.141/2023/4. számú végzésében előírt, a szolgálati helytől eltérő szolgálatteljesítésre vonatkozó Hszt. szerinti szabályok értelmezését, valamint az ennek alapján kialakított döntése megfelelő, logikai módon is levezetett indokait, melynek eredményeképpen arra a következtetésre jutott, hogy az írásbeli elrendelés - felek által sem vitatott - hiánya és a jogintézmény jellege kizárja a belföldi szolgálati kiküldetésre vonatkozó szabályok alkalmazhatóságát. A Hszt. 2. §. 24., 25., 28. és 31. pontjainak együttes értelmezése, továbbá a Rendőrség szervei illetékességi területének megállapításáról szóló 67/2007. (XII. 28.) IRM rendelet (a továbbiakban: IRM rendelet) figyelembevételével akként foglalt állást, hogy a felperes szolgálati beosztása a szervezeti egysége, vagyis a szolgálati hely állománytáblázatában meghatározott munkakör, így a más kapitányság illetékességi területén történő munkavégzéssel többletfeladatot látott el. Ezen mérlegelési tevékenység (vagyis a bizonyítékok mérlegelése) és az ahhoz rendelt indokok együttesen olyan belső koherenciát

alkotnak, melynek nyomán az elsőfokú bíróság döntése követhető és megfelel az iránymutatásnak.

[22] A másodfokú bíróság a fentiekhez kapcsolódóan rámutat: A keresettel érintett időszakban nem vitásan a felperes eredeti szolgálati beosztását megtartotta, a beosztási feladata ellátása alól nem mentesítették, ugyanakkor az alperes – az belföldi kiküldetési okirat hiányán túlmenően – nem tett még tényelőadást sem arról, hogy azt mely, hatékony munkaszervezéshez szükséges szolgálatszervezési ok indokolta volna. A Hszt. 2. § 8. pontjában foglaltak alapján a belföldi kiküldetésre vonatkozó szabályokat akkor lehet alkalmazni, amennyiben a hivatásos állomány tagjának feladatkörébe tartozó, de szolgálatteljesítési helyének közigazgatási határán kívül történő feladatellátás merül fel, melyből az következik, hogy a belföldi szolgálati kiküldetés, illetőleg ennek ellenértékeként biztosított juttatás kizárólag az eltérő szolgálatteljesítési helynek az ellentételezését szolgálja. A belföldi szolgálati kiküldetés fogalmilag egy másik területen való munkavégzést feltételez a munkáltató utasítása alapján, amely mellett kizárt egyidejűleg a beosztási helyen való feladatellátás is.

[23] A Fővárosi Ítéltábla hangsúlyosan utal arra, hogy a hivatásos állomány tagjának többlettevékenységéért járó megbízási díj jogalapja körében a kiforrott ítélkezési gyakorlat szerint a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja alapján a szolgálati beosztáson kívüli tevékenység bír jelentőséggel (Kfv.VII.37.642/2020/5. – BHGY K-KJ-2020-465). Ezen jogszabályi rendelkezésben meghatározott kritériumok konjunktívak, ebből következően a felperest akkor illetheti meg a megbízási díj, ha nem a kinevezési beosztáshoz tartozó feladatkört lát el többletfeladatként. Ezzel összefüggésben nem azon van a hangsúly, hogy a többletfeladat okozott-e többletterhelést, hanem azon, hogy a feladat a kinevezés szerinti beosztáshoz tartozónak tekinthető-e. Amennyiben a rendszeresen elvégzett további tevékenység nem tartozik az adott szolgálati beosztáshoz, az mindenképpen többletfeladatnak minősül. Peradat, hogy a felperes kinevezése szerinti beosztása a helységi Rendőrkapitányságon belül található, ezért a kinevezés szerinti rendőrkapitányság illetékességi területén kívüli, további rendőrkapitányságok illetékességi területén ellátott feladatok nem tartoznak a kinevezési beosztásához.

[24] Amennyiben az adott szolgálati beosztás mellett, az alól történő mentesítés nélkül rendszeresen elvégzett további tevékenység nem tartozik az adott szolgálati beosztáshoz, az többletfeladatként értékelendő. Mindezekből következően nem állapítható meg, hogy a felperes peresített időszakban történt illetékességi területen kívüli feladatellátása a Hszt. 71. § (1) bekezdés egyik pontja szerint sem minősül megbízási keretében történt foglalkoztatásnak és annak alapján a felperes megalapozatlanul érvényesítette a megbízási díj iránti igényét.

[25] Helyesen érvelt azzal a felperes a fellebbezésében, hogy a Hszt. 71.§ (1) bekezdésében írt megbízási megállapításához a többlettevékenység megvalósulásának vizsgálata során a rendszeresség, ismétlődés, huzamoság követelményét részben alaptalanul, részben tévesen nyert értékelést a jogalap körében. A nem vitatott tényállás alapján a felperes a Hszt. 71.§ (1) bekezdés c) pontja alapján a megbízási díj megállapításához szükséges illetékességi területén kívüli helyszínelői feladatot, mint többletfeladatot rendszeresen, visszatérő feladatként látott el a perrel érintett időszakban; eseti feladatellátás nem volt megállapítható. A Kúria következetes – a perben is irányadó gyakorlata – szerint a munkáltató utasítása alapján a hivatásos állomány tagja ugyan esetenként köteles ellátni a beosztása szerinti tevékenységhez nem tartozó feladatokat is, az ilyen jellegű feladat tartós ellátása ugyanakkor nem maradhat ellentételezés nélkül. Amennyiben a hivatásos állomány tagja hosszabb időn át a beosztásához nem tartozó feladatkört lát el, többletdíjazásra jogosult (Kf.III.45.211/2022/4. – BHGY K-KJ-2022-1361).

[26] A perrel érintett időszakban teljesített beosztáshoz nem tartozó feladatok (2019. év május, július, november, december, 2020. év január, február, április, május, június, július, augusztus, november, 2021. év február, március, június, július, augusztus, szeptember, november, december) a peresített időszak vizsgálata alapján folyamatosnak és rendszeresnek tekinthetők, az ilyen akár változó mértékben (havi 1-4, és 7 alkalom) megvalósuló többletfeladatellátás pedig megbízási díjra jogalapot ad. Emiatt a 2019-2020-2021. évre igényelt megbízási díj iránti keresetet nem elutasítható, amellet, hogy a 2019. május 1-től felmerült alkalmak viszonylagos rendszerességét figyelembe vehető és arra sor is került. A Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti jogalapon megállapítható a felperes megbízási díjra való jogosultságát, mert a keresettel érintett időszakban végzett többletfeladat ellátása a fentiek szerint azt megalapozza. A Fővárosi Ítéltábla azonban rögzíti, hogy a keresetben hivatkozott további jogalapokon [Hszt. 71.§ (1) bekezdés a) -b) pont] azonban az – bizonyítottság hiányában – nem követelhető.

[27] Miután az alperes nem állapított meg és nem fizetett a felperesnek megbízási díjat, így azt a bíróság mérlegelési jogkörében határozza meg. Jelen esetben a mérlegelés kereteit a Hszt. 71. § (5) bekezdésében foglalt 50-200%-ig terjedő tartomány, annak konkrét szempontjait pedig a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyügyi igazgatás rendjéről szóló 31/2015. (VI. 16.) BM rendelet (továbbiakban: BMr2.) 35. § (6) bekezdésében foglaltak határozzák meg; mely utóbbi norma előírja, hogy a helyettesítési díj mértékét a többletfeladat nagysága, a megbízással járó többletterhek, a helyettesített szolgálati beosztás besorolása alapján a Hszt. 71. § (4)-(5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével kell meghatározni. A tényállásban foglaltak alapján a megbízási díj mértéke megállapítása során az arányosság vizsgálatánál figyelembe vehető, hogy a felperes rendszeresen és visszatérően végezte a beosztásába nem tartozó, de munkakörével megegyező szolgálati feladatokat, amit több rendőrkapitányság illetékességi területén látta el napi több órát kitevő időtartamban. A megbízási díj mértékének megállapításánál a díjazás mértékét emelő tényezőként a felperesnek az irodában (a helységi Rendőrkapitányságon, azaz nem az illetékességi területen kívül) a helyszíni feladatok feldolgozásával kapcsolatos munkavégzését nem indokolt figyelembe venni, ugyanakkor a havi több (1-4, illetve egy esetben 7) alkalommal ellátott folyamatos többletmunkájára figyelemmel kellett lennie. A másodfokú bíróság mindezek alapján a keresettel érintett időszakban 75%-os mértékű, havi 28.987 forint megbízási díj megfizetését látta indokoltnak és az elvégzett többletfeladatokkal arányban állónak, erre tekintettel az elsőfokú ítéletet a Kp. 109. § (2) bekezdése alapján a megbízási díj jogalapja és mértéke tekintetében megváltoztatta. Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla a keresetben érvényesített teljes időszakra (20 hónapra) a rendvédelmi illetményalap 75%-os mértékével számítottan 579.740 forint megbízási díj megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladó mértékű igényre a kereset elutasítására vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést helybenhagyta.

[28] A másodfokú bíróság döntése eredményeként az elsőfokú ítélet felperest perköltségben marasztaló rendelkezését akként változtatta meg, hogy a felperes pernyertességéhez igazodóan a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1)-(2) bekezdése és a 102. § (1) bekezdése, valamint az IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontja, 3. § (5) bekezdése alapján arra a felperes helyett az alperest kötelezte (579.740 forint 5%-a = 28.987), melyhez hozzászámította a korábbi másodfokú eljárásban megállapított (19.325 forint) és felmerült perköltséget, így mindösszesen 48.312 forintban marasztalta az alperest.

[29] Fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (2) bekezdése alapján – a rendelkező részben foglaltak szerint - megváltoztatta.

[30] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdés és 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján, úgy rendelkezett, hogy a felperes (második)

másodfokú eljárásban, - a pernyertességéhez igazodóan 14.493 forint összegben - megállapított költségét az IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontja, 3. § (5) bekezdése alapján alperes viseli.

[31] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentes, a felperes pedig munkavállalói költségkedvezményben részesült, ezért a fellebbezési eljárási illetéket (61.840 forint) a Kp. 99. § (3) bekezdés és 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontjára és a Pp. 102. § (6) bekezdés alapján az állam viseli.

[32] Az ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 77. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[33] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2024. november 6.

dr. Robotka Imre s.k.	dr. Stumpf-Rádai Ágota s.k.	dr. Drávecz Margit Gyöngyvér s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró